

den internationale Koloniudstilling. Denne Kongres, der foregik under Martineaux's Ledelse, var ganske vellykket, idet alle de mere fremtrædende Lande med Undtagelse af Tyskland og Rusland var repræsenterede. Blandt Deltagerne kunde maaske fremhæves Belgieren Herman van der Linden, der sammen med Charles de Lannoy før Verdenskrigen begyndte paa Udgivelsen af *Histoire de l'Expansion Coloniale des Peuples Européens* (1907 ff.). Kongressens Formaal var først og fremmest at udarbejde en Bibliografi over de forskellige Landes Bidrag til Kolonihistorien; men dernæst gav den ogsaa gennem en stor Mængde Foredrag om Specialemner et vist Indtryk af, hvad der arbejdes med rundt omkring i de forskellige Lande. Saaledes viste Italienerne sig overordentlig virksomme. Der blev truffet Foranstaltninger til Oprettelsen af en international Organisation for Kolonihistorie og endog talt om Udarbejdelse af en Verdenskolonihistorie, skrevet af Historikere fra alle de paagældende Lande.

Løvrigt har Koloniudstillingen naturligvis givet Anledning til, at der i Aar paa Fransk er udkommet en hel Del Skrifter om kolonihistoriske Emner. Saaledes har Martineaux udsendt *Dupleix, Sa Vie son Œuvre*, og Ch. de la Roncière har bl. a. skrevet en lille Bog om *Jaques Cartier* i en Serie: *Les Grandes Figures Coloniales*.

Georg Nørregaard.

Den kendte engelske Historiker Harold Temperley har i en velskrevet lille Bog *The Victorian Age in Politics, War and Diplomacy* (1928) søgt at give en kort Oversigt over, hvad den victorianske Periode har betydet med Hensyn til Politik og Hærvæsen. Forsøget er interessant og maa absolut betegnes som vellykket. I et klart og malende Sprog, med overlegen Beherskelse af det uhyre Stof er det lykkedes Forfatteren at drage visse Hovedlinjer. Paa det ydrepolitiske Omraade er Tidens Bedrift Skabelsen af det engelske Verdensrige, denne bøjelige politiske Organisation, som eksisterer ikke i Kraft af ydre Tvang, men ved frivillig Tilslutning. Det romerske Verdensrige maatte gaa til Grunde, fordi Enhedstanken knuste den nationale Ide, det engelske Verdensrige bestaar, fordi hver Del lever sit nationale Liv. Der findes ikke eet, men mange Centrere. Hvad den indre Politik angaar marcherer man i det væsentlige videre ad de Baner, der allerede var afstukket i den foregaaende Periode. Det er Middelstanden, der regerer gennem Underhuset og tilsyneladende formindskes Overhusets Magt, men denne Udvikling afbalanceres derved, at Majoriteten af Kabinetetsmedlemmerne stam-

mer herfra. Mod den victorianske Tids Behandling af den menige Soldat retter Forfatteren en skarp Kritik, ligesom han ogsaa er en Modstander af den overvældende Vægt, man lægger paa Flaadens Udvikling. I Begyndelsen af Perioden havde man endnu staaende Hære i Kolonierne, senere erstattes de af indfødte, men England bevarer stadig Retten til at forsvare Riget. Tidens udenrigspolitiske Førere Palmerston, Gladstone, Disraeli og Salisbury omtales ret udførlig og stilles op i Modsætning til hinanden. Alle er de imidlertid mere eller mindre Elever af Canning, hvis Politik de forsøger at efterligne, idet de dog glemmer Cannings Ord, at ingen Politik kan være evig. Følgen blev, at man støttede sig for meget paa England og for lidt paa Europa. Særlig Disraeli og Salisbury lod England indtage en for isoleret Stilling. Forfatterens Dom munder ud i, at der visselig var Perioder, hvor Isolation var rigtig og ingen europæisk Politik mulig. Men der var andre Perioder, hvor denne Politik var en Fejltagelse, og hvor Forsøg paa at forstaa og arbejde med Europa kunde have resulteret i noget varigt godt. *Harald Jørgensen.*

Daniel O'Connell har hidtil i irsk historisk Litteratur været ret stifmoderligt behandlet i Sammenligning med den anden store irske Folkefører Parnell, og det til Trods for at der allerede længe har foreligget trykt et rigt og forskelligartet Materiale til Belysning af hans Historie.

Dette Misforhold er nu ophævet ved Denis Gwynns Bog *Daniel O'Connell. The Irish Liberator* (1929). Forfatteren, der er født i 1893, er egentlig Journalist, men har kastet sig over Studiet af den irske Uafhængighedskamps Historie og herom offentliggjort flere Arbejder. Saavidt det kan skønnes har Forfatteren ikke fremdraget væsentlig nyt Materiale, men bygger alene paa det allerede foreliggende. En nærmere Undersøgelse heraf vanskeliggøres ved en fuldstændig Mangel paa Henvisninger.

Bedømmelsen af de skildrede Forhold er rolig og upartisk, og man sporer ingen Tendens i Behandlingen af engelske Forhold. For Gwynn er O'Connell Helten, og som de fleste Biografer vil han gerne gøre sin Hovedperson til den ledende i alt, hvad der foregaar. Herved træder Bipersonerne mere i Baggrunden end egentlig retfærdigt. Vi faar saaledes et meget svagt Indtryk af den intelligente unge Biskop Dr. Doyle, som sikkert har spillet en vis Rolle. Denne Svaghed til Trods har Bogen dog Værdi ved det levende og klart opfattede Billede, det er lykkedes Forfatteren at faa frem.